

EVANGELIUM PODLE MATOUŠE

BIBLISTIKA, 8. PŘEDNÁŠKA

ÚVOD

Evangelium podle Matouše je odrazem prvního náboženského konfliktu mezi nově vzniklým křesťanstvím a židovstvím

Situace podobná té, které bude muset křesťanství čelit v konfliktu s islámem

Lze se z evangelia pro tuto situaci něčemu naučit?

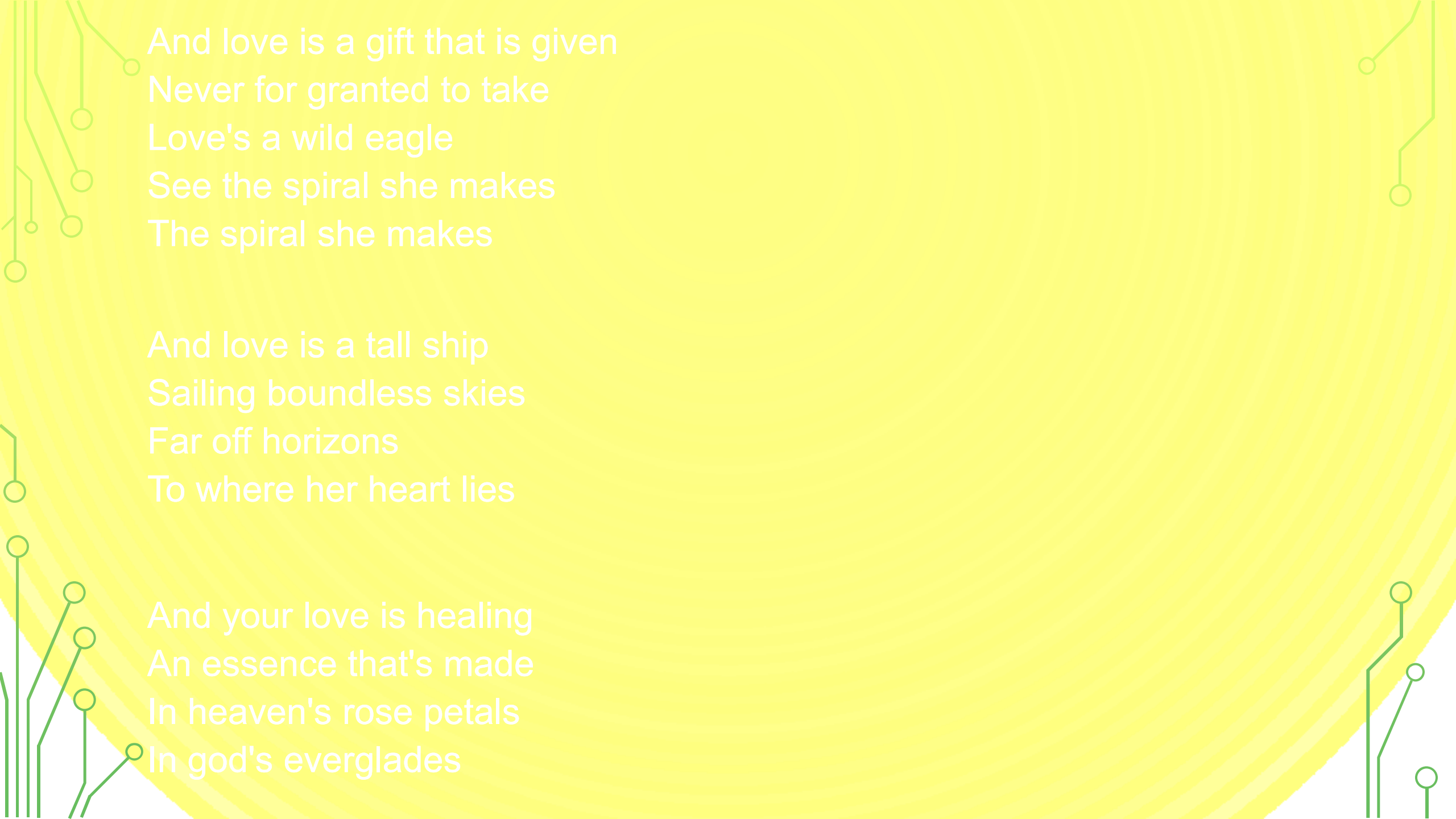
I proto je například užitečné tento text studovat

Jazyk „správného“ náboženství je stejně univerzální jako jazyk hudby...

ANDREW WHITE, WILD EAGLE

Love is my salvation
My warmth through life's winter cold
And love is more precious
Than silver or gold

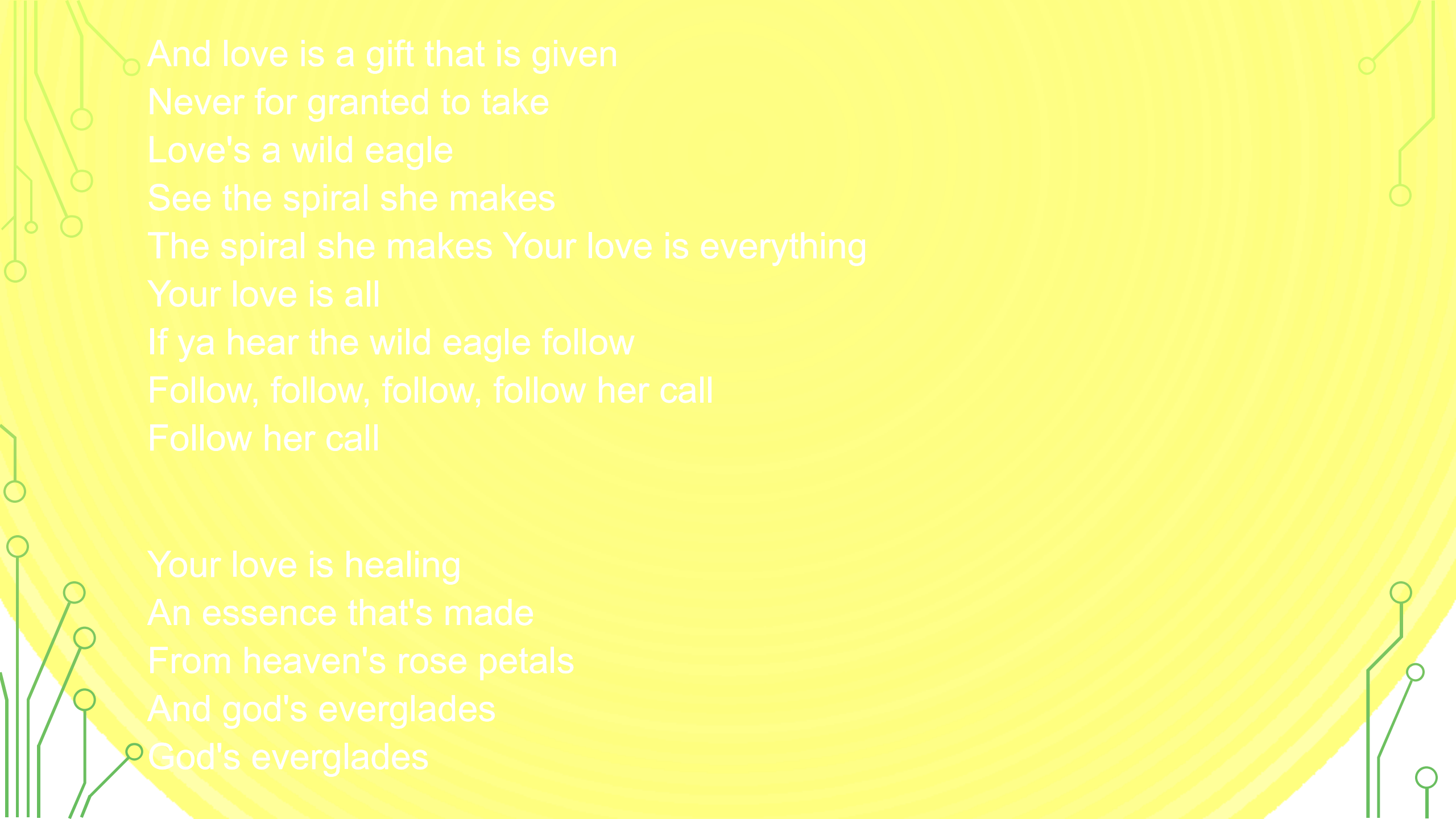
And love is our seasons
The summer and the fall
Love's a wild eagle
Oh hear her call

And love is a gift that is given
Never for granted to take
Love's a wild eagle
See the spiral she makes
The spiral she makes

And love is a tall ship
Sailing boundless skies
Far off horizons
To where her heart lies

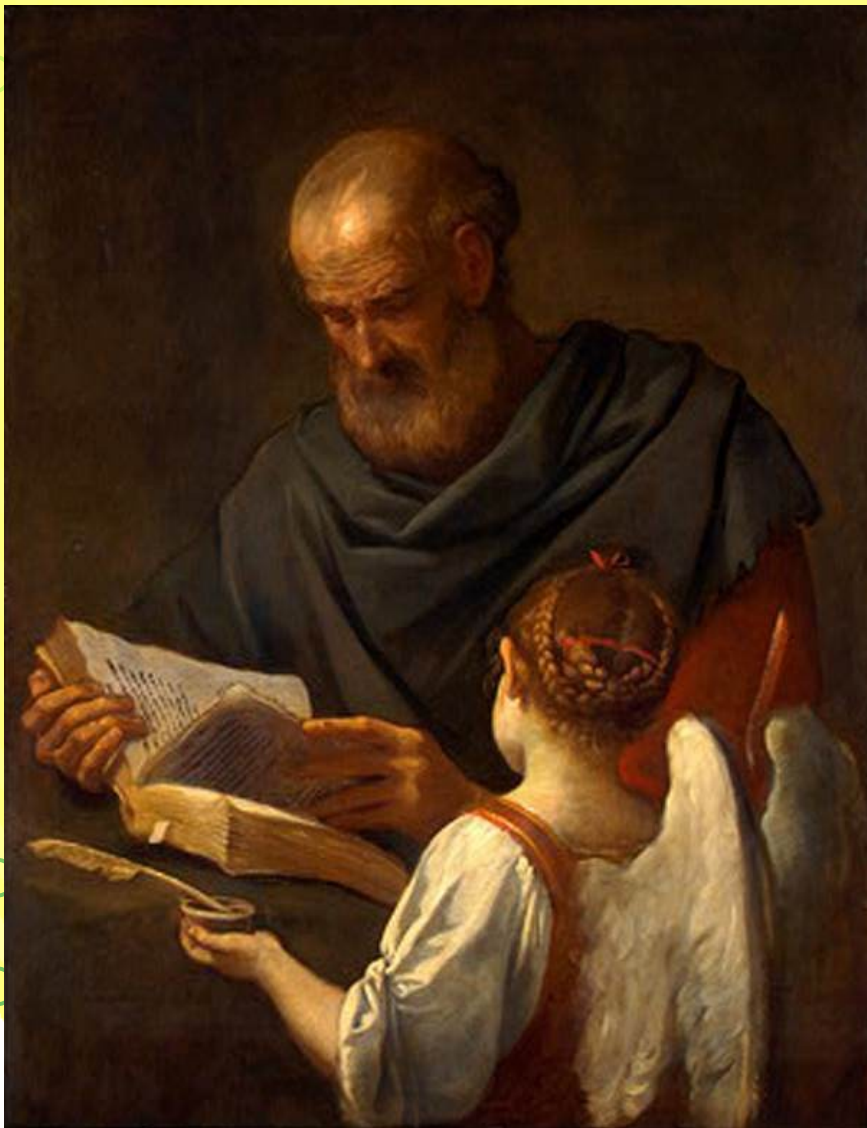
And your love is healing
An essence that's made
In heaven's rose petals
In god's everglades

And love is a gift that is given
Never for granted to take
Love's a wild eagle
See the spiral she makes
The spiral she makes Your love is everything
Your love is all
If ya hear the wild eagle follow
Follow, follow, follow, follow her call
Follow her call

Your love is healing
An essence that's made
From heaven's rose petals
And god's everglades
God's everglades

AUTOR, DOBA A MÍSTO VZNIKU

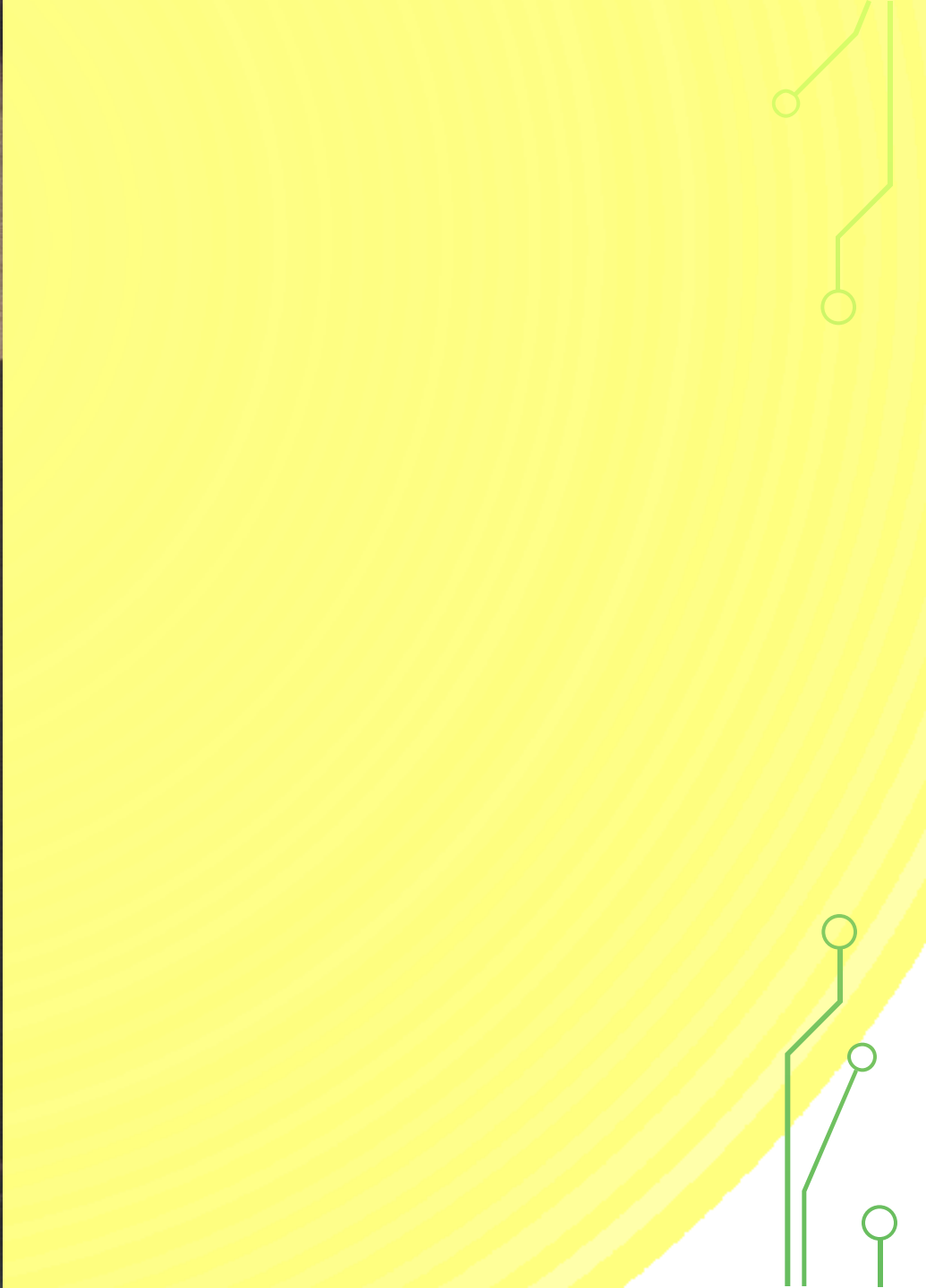
Biskup Papiáš...

Autorem není celník Matouš, ale řecky hovořící židokřesťan

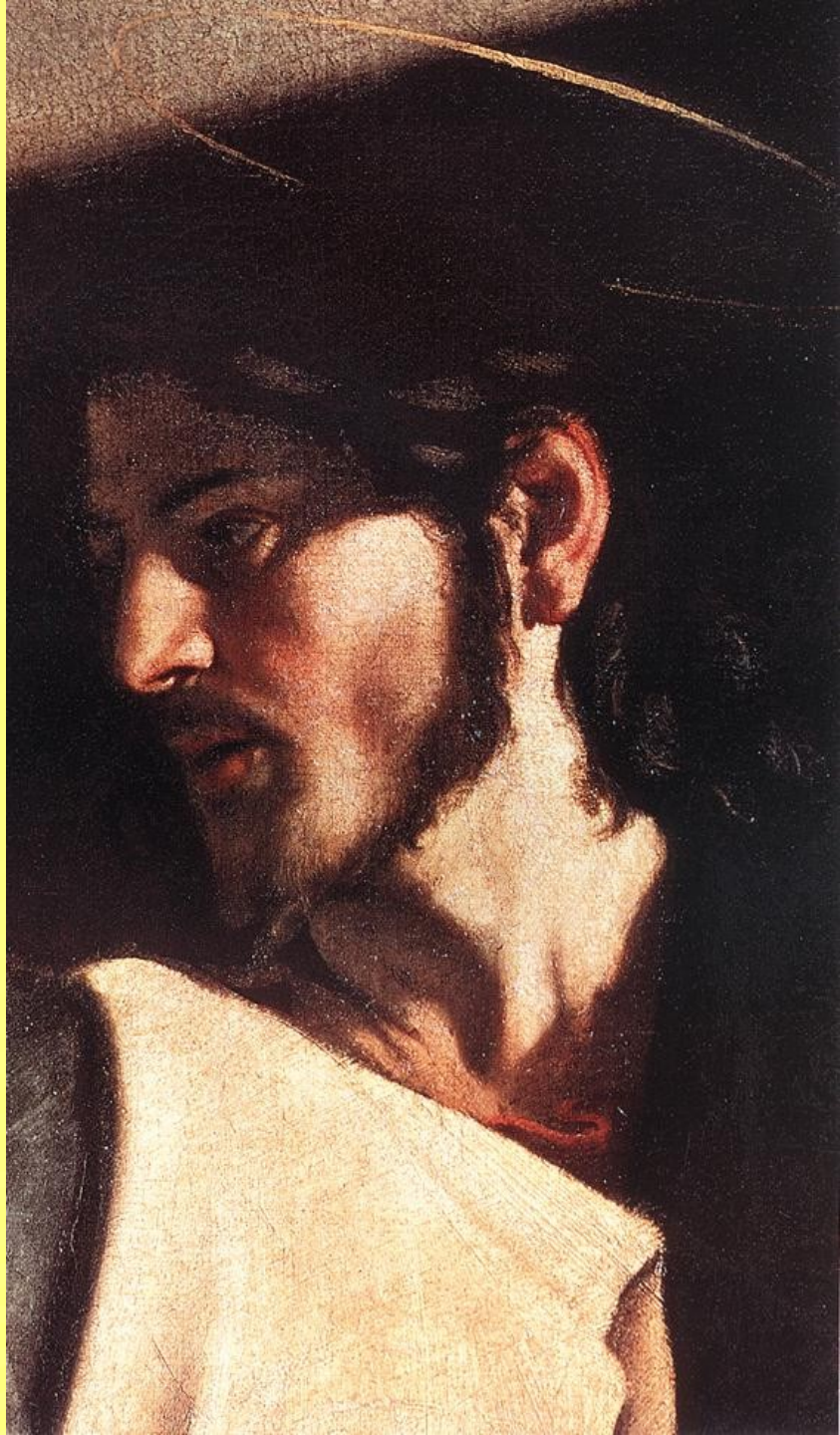
Vznik v Sýrii (Antiochie?)

80.léta 1.století

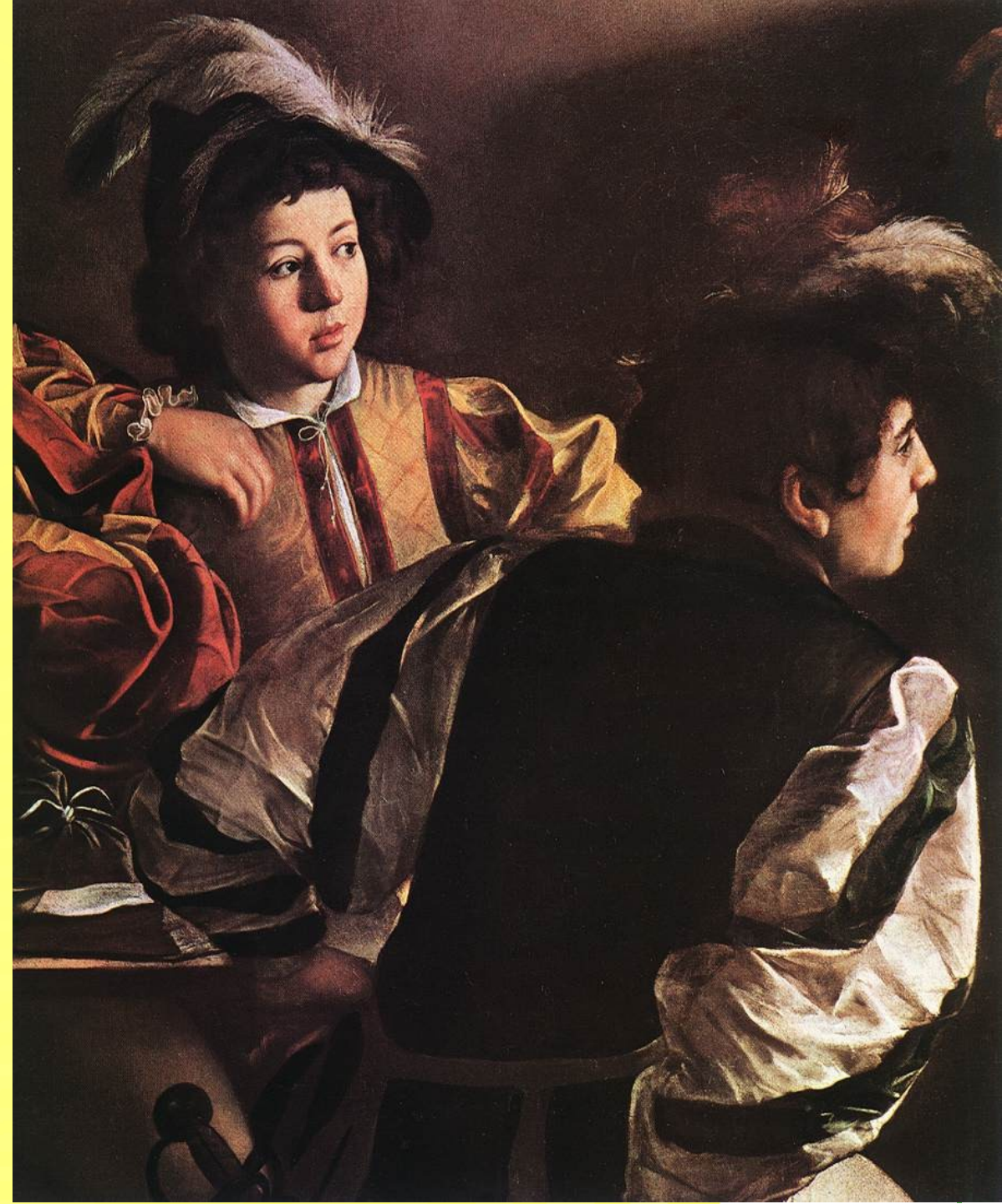

Thrace

Bithynia

Macedonia

Thessalonica

Philippi

Mysia

Berea

Apollonia

Troas

Phrygia

Nicopolis

Aegean

Pergamum

Thyatira

Sardis

Antioch

Athena

Corinth

Cenchrea

Aegina

Smyrna

Philadelphia

Hierapolis

Lystra

Iconium

Derbe

Ephesus

Colosse

Pamphylia

Galatia

Cilicia

Tarsus

Miletus

Perga

Myra

Antioch

Seleucia

Rhodes

Salamis

Cyprus

Paphos

Tripolis

Damascus

Sidon

Tyre

Mediterranean Sea

Cyrene

Alexandria

Jerusalem

DŮVOD SEPSÁNÍ EVANGELIA

28 ¹¹ Když se ženy vzdálily, někteří ze stráže přišli do města a oznámili velekněžím, co se všechno stalo.

¹² Ti se sešli se staršími, poradili se a dali vojákům značné peníze

¹³ s pokynem: "Řekněte, že jeho učedníci přišli v noci a ukradli ho, když jste spali.

¹⁴ A doslechne-li se to vladař, my to urovnáme a postaráme se, abyste neměli těžkosti."

¹⁵ Vojáci vzali peníze a udělali to tak, jak se jim řeklo. A ten výklad je rozšířen mezi židy až podnes.

DŮVOD SEPSÁNÍ EVANGELIA

Popis Ježíšova života jako zjevení
Boha pomocí SZ

Ježíš je SZ Mesiáš

Nikoli *stát se*, nýbrž *být* křesťan

Zvláštní postavení komunity –
církve

Spor se židovstvím

STAVBA EVANGELIA

1. Vyprávění o Ježíšově původu (1,1-2,23)
2. Příprava Ježíšovy činnosti (3,1-4,11)
3. Ježíšovo působení v Galileji (4,12-18,35)
4. Ježíšovo působení v Judsku a Jeruzalémě (19,1-25,46)
5. Ježíšovo utrpení, smrt a vzkříšení (26,1-28,20)

NB: 5 velkých řečí

TEOLOGIE EVANGELIA / HLAVNÍ RYSY

Dějiny Izraele dosáhly v Ježíšovi cíle

Izraeli i všem národům nová šance

Církev nový Izrael

Nebeské království

Správné jednání

TEOLOGIE EVANGELIA / STĚŽEJNÍ TEOLOGICKÉ PRVKY

Ježíš zaslíbený Mesiáš

Nová forma života: lepší
spravedlnost

Církev pravý Izrael

Já jsem s vámi

ZÁVĚR

Jedna italská terapeutická komunita pro lidi závislé na drogách měla jako svůj program prožívání Řeči na hoře, „Horského kázání“, přičemž nebylo důležité, zda je někdo křesťan nebo ne. Matoušovo evangelium je šancí pro nové budování našich společností. Ježíš totiž ukazuje cestu k pravému lidství.

PŘÍKLAD DŮLEŽITÉHO TEXTU

Dobrý pastýř a
černá ovce

KDYŽ TVŮJ BRATR ZHŘEŠÍ... (Mt 18,15-17)

¹⁵ Když tvůj bratr zhřeší,
jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima;
dá-li si říci, získal jsi svého bratra.

¹⁶ Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby 'ústy dvou
nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď'.

¹⁷ Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi;
jestliže však neuposlechne ani církev,
ať je ti jako pohan nebo celník.

Mt 18: MAGNA CHARTA KOMUNITY

Dva problémy, dvě otázky:

- 1) Jak bude komunita uspořádána? („Kdo je vlastně největší v království nebeském?“ 18,1)
- 2) Do jaké míry lze druhým odpouštět? („Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru? Snad až sedmkrát?“ 18,21)

Celá kapitola je Ježíšovou odpovědí na tyto dvě otázky.

Ústřední myšlenka: kvalita komunity je dána jejím postojem k nejslabšímu.

KDYŽ TVŮJ BRATR ZHŘEŠÍ... (Mt 18,15-17)

15 Když tvůj bratr zhřeší

(VEa.n de. a`marth,shl îeivj se.Đ o` avdelfo,j sou)

jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima

(u[page e;legxon auvto.n metaxu. sou/ kai. auvtou/ mo,nou)

e;legxon, **elenchein**: 1) odkrýt; 2) dokázat, přesvědčit; 3) usvědčit, kárat; 4) trestat

KDYŽ TVŮJ BRATR ZHŘEŠÍ... (Mt 18,15-17)

dá-li si říci, získal jsi svého bratra.

(*eva,n sou avkou,sh | (evke,rdhsaj to.n avdelfo,n sou*)

avkou,sh, **akoue***in*: 1) slyšet, naslouchat; 2) vyslychat; 3) slyšet na někoho, tedy souhlasit s ním, poslouchat ho; 4) vyslyšet; 5) slyšet s porozuměním, tedy chápat

KDYŽ TVŮJ BRATR ZHŘEŠÍ... (Mt 18,15-17)

¹⁶ Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby 'ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď'.

(eva.n de. mh. avkou,shl(para,labe meta. sou/ e;ti e[na h' du,o(i[na evpi. sto,matoj du,o
martu,rwn h' triw/n staqh/l pa/n r'h/ma\)

Dt 19,15: „Nepovstane jen jediný svědek proti někomu v jakémkoli zločinu, v jakémkoli prohřešku a při jakémkoli hříchu, jehož se někdo dopustil. Soudní výrok bude vynesena podle výpovědi dvou nebo tří svědků.“

KDYŽ TVŮJ BRATR ZHŘEŠÍ... (Mt 18,15-17)

17 Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi;

(eva.n de. parakou,shl auvtw/n(eivpe. th/l evkklhsi,aI\)

parakou,shl , **parakouein (para-akouein)**: přeslechnout ve významu 1) zaslechnout; 2) nevšimnout si; 3) neuposlechnout

srov. v.19 „shodnou-li se dva z vás“ (eva.n du,o sumfwnh,swsin evx u`mw/n)

KDYŽ TVŮJ BRATR ZHŘEŠÍ... (Mt 18,15-17)

jestliže však neuposlechne ani církve,

(eva.n de. kai. th/j evkklhsi,aj parakou,shl ( )

at' je ti jako pohan nebo celník.

(e;stw soi w[sper o` evqniko.j kai. o` telw,nhjÅ)

o` evqniko.j kai. o` telw,nhj, **onen pohan a onen celník**

(celník Matouš 10,3;

setník v Kafarnau 8,5nn; kananejská žena 15,21nn)

ANI JEDEN Z TĚCHTO... (M 18,10)

¹⁰ Mějte se na pozoru, abyste nepohrdali ani jedním z těchto maličkých. Pravím vám, že jejich andělé v nebi jsou neustále v blízkosti mého nebeského Otce.

(~Ora/te mh. katafronh,shte e`no.j tw/n mikrw/n tou,twn\ le,gw ga.r u`mi/n o[ti oi` a;ggeloi auvtw/n evn ouvranoi/j dia. panto.j ble,pousi to. pro,swpon tou/ patro,j mou tou/ evn ouvranoi/jÅ)

CO MYSLÍTE? MÁ-LI NĚKDO STO OVCÍ... (Mt 18,12-14)

¹² Co myslíte? Má-li někdo sto ovcí a jedna z nich mu zabloudí, nenechá těch devadesát devět na horách a nejde hledat tu, která zabloudila?

¹³ A podaří-li se mu ji nalézt, amen, pravím vám, bude se z ní radovat víc než z těch devadesáti devíti, které nezabloudily.

¹⁴ Právě tak je vůle vašeho nebeského Otce, aby nezahynul ani jediný z těchto maličkých.

¹⁵ **Když tedy** tvůj bratr zhřeší, (VEa.n de. a`marth,shl îeivj se.Đ o` avdelfo,j sou)

CELKOVÝ KONTEXT

Mějte se na pozoru, abyste nepohrdali... (v.10-11)

Co myslíte? Má-li někdo sto ovcí... (v.12-14)

Když tedy tvůj bratr proti tobě zhřeší... (v.15-17)

¹⁸ Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.

¹⁹ Opět vám pravím, shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní.

²⁰ Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.

Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru?... (v.21-35)

KOLIKRÁT MÁM ODPUSTIT? (Mt 18,21-35)

Petr: 7x? Ježíš: 77x! (viz Gn 4, Kain a Lámech)

Služebník dluží pánovi 10 000 hřiven, pán mu je odpustí

Služebníkovi spoluslužebník dluží 100 denárů, on mu neodpustí

1 denár = denní mzda dělníka = asi 1000 Kč

1 hřivna = 6 000 denárů = 6 000 000 Kč

10 000 hřiven = 60 000 000 000 Kč (60 miliard!)

100 denárů = 100 000 Kč

Pán služebníkovi odpustil 60 miliard, on neodpustil 100 000...

